

РЕАЛІЗАЦІЯ СУБСТАНДАРТНИХ ОДИНИЦЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Парадигми новітньої лінгвістики зосереджені на дослідженні використання мови як знаряддя спілкування та мовних одиниць, в яких відображається сам референт [4: 5]. Тобто головна увага приділяється функціональній стороні мови, оскільки мовна система може бути адекватно вивчена лише в процесі її безпосередньої реалізації [3: 6]. Одиниці корпусу субстандарт є частиною мовної системи, що характеризуються її параметрами та вербальним тактико-стратегічним потенціалом.

Публіцистичний та політичний дискурс функціонують в двох основних напрямках: 1) інформативному, що передбачає поширення інформації про актуальні проблеми сучасності великій кількості адресатів та 2) маніпулятивному, що виражається в емоційній, образній, експресивній мові, спрямований на коментар фактів, їх тлумачення та оцінку, поширення серед масової свідомості нових ціннісних орієнтирів та ідеологій. При маніпулятивному напрямку автор повідомлення прямо чи опосередковано агітує, пропагує та впливає на переконання і поведінку аудиторії [2]. Оскільки корпус субстандартних одиниць характеризується категоріями експресивності, емоційності, оцінності, інтенсивності, тому маніпулятивна ознака дискурсів з наявністю зазначених одиниць є домінуючою над інформативною.

Для досягнення контролю над емоційними та інтелектуальними процесами [1: 103] аудиторії адресанти керуються певними стратегіями та тактиками.

В нашому дослідженні опираємося на визначення стратегії як оптимальної реалізації інтенцій мовця, спрямовану на досягнення конкретної мети спілкування, узгоджену з особистісними (статусно-рольовими) та психологічними характеристиками учасників комунікативного процесу, що зумовлено комунікативним досвідом та відповідає конкретно змодельованій ситуації спілкування [6: 6]. Для визначення стратегії необхідно не тільки враховувати ціль, а і вибір та

типи тактик, які використовуються для реалізації стратегії. Тактикою є використання прийомів, способів досягнення певної мети, лінія поведінки. У такому контексті стратегія є комплексним (глобальним) феноменом, а тактика – аспектним (локальним) [5].

Ми дотримуємося думки, що будь-який мовленнєвий акт базується на макростратегії кооперації (солідарності) або не кооперації (конфлікту), адже не викликає сумніву, що мовленнєва діяльність спрямована на співпрацю комунікантів або на їх суперництво в широкому розумінні.

Проілюструємо реалізацію стратегічно-комунікативного потенціалу субстандартних одиниць на прикладі конфронтаційної стратегії *саморепрезентації*.

Зазначена стратегія реалізується допомогою тактики саморепрезентації та констатацією некомпетентності опонента у скороченому варіанті парламентської промови Девіда Кемерона (David Cameron), де прем'єр-міністр Великобританії назвав колишнього Канцлера Казначейства тіньового кабінету Еда Боллса (Ed Balls) "бормочущим ідіотом": *"What we need to do both in Britain and Europe is to combine deficit reduction, which has given us the low interest rates, with an active monetary policy, with structural reforms to make us competitive, and with innovative ways of using our hard-won credibility, which we wouldn't have if we listened to the **muttering idiot** sitting opposite me."* Це сталося під час традиційної сесії питань до прем'єр-міністра в парламенті. Спікер Джон Беркоу (John Bercow) попросив Кемерона взяти назад слово "idiot", оскільки воно є недоречним в парламенті. Непарламенські мовні одиниці вважаються слова або словосполучення, що є неприпустимими у вживанні в палаті депутатів під час засідання, які зачіпають честь та гідність іншого депутата, зокрема, заборонено говорити, що інший депутат бреше. Оскільки депутати користуються депутатською недоторканністю, тому публічні образи можуть сприйматися як зловживання нею. Тоді прем'єр-міністр відповів: *"I will replace it with "the man who left us with this enormous deficit and financial crisis"* ("Я заміню це на "людина, через яку у нас є величезний дефіцит і ця фінансова криза").

У своїй промові Девід Кемерон апелює до макроконцепту ЕКОНОМІКА, зокрема до інклюзивного концепту ЕКОНОМІЧНА

ПРОБЛЕМА, під категоріями якого є 1) дефіцит, 2) неефективна валютна політика, 3) структурна дисбалансованість, 4) економічна надійність та 5) конкурентоспроможність. Фрагмент промови, що починається емфатичною структурою *"what we need to do is to combine deficit reduction with an active monetary policy"* з імплікатурою *"the only way out is to change the policy of combining deficit reduction with an active monetary policy"* характеризується неефективністю і визначає прем'єр міністра як експерта, який може вирішити проблеми. Девід Кемерон в цій ситуації виконує роль дорослого, що узгоджується з комунікативною роллю вчителя. Прем'єр міністр наполегливо і дерективно вказує на необхідність відповідних дій. Відбувається мовленнєвий акт звинувачення. Глобальність проблеми акцентується фрагментом *"both in Great Britain and Europe"*.

Експліцитно дискредитація виражається демонстрацією проблеми (*deficit, monetary policy, structure reforms, credibility*) та шляхами її вирішення. Девід Кемерон демонструє ефективність власної економічної політики наступними аргументами (*which has given us; to make us competitive; our hard-won credibility*). Політик саморепрезентує свою компетентність та досягнення з комунікативною метою дискредитації опонента.

Девід Кемерон називає Еда Боллса в 3й особі в його присутності, що є порушенням принципу ввічливості і демонстрації зневаги, що доповнюється некоректною формою висловлення *"muttering idiot sitting opposite me"* (*muttering* (to mutter – to speak in a low voice, because you are annoyed about something, or you do not want people to hear you) виконує інтенсивну функцію з семою безпорадності), яке призводить до пониження статусу опонента в очах публіки. Звернемо увагу, що політик використовує опозицію "свої :: чужі", шляхом поєднання позитивних аргументів займенником 1 особи множини *we/ our/ us*, який імпліцитно включає 1 особу однини *I*, тим самим підкреслюючи свій статус експерта та свої досягнення. Його висловлювання завершується фрагментом *"which we wouldn't have..."* з імплікатурою *"we have everything due to me but not due to my opponent"*. Апеляція до зазначених слотів акцентує заслуги у якості експерта Кемерона у цій галузі та підкреслює неспроможність та одночасно некомпетентність економічних дій конкурентів. Отже,

загалом Девід Кемерон актуалізує приховану стратегію саморепрезентації, реалізовану тактикою дискредитації.

Загалом тактико-стратегічний потенціал одиниць корпусу субстандарт в англomовному публіцистичному та політичному дискурсах є досить широким. На вищезазначеному прикладі продемонстровано реалізацію макростратегії некооперації, що є провідною в політичному дискурсі, оскільки значну роль відіграє "чинник влади", що передбачає суперництво, боротьбу та конфлікти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Иссерс О. С. Стратегия речевой провокации в публицистическом дискурсе // Русский язык в научном освещении. - М., 2009. - № 2 (18). – 189 с.
2. Казак Ю. М. Язык газеты // Ю. М. Казак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.bsu.edu.ru/bitstream/123456789/8010/1/Kazak_Yazuk_12.pdf
3. Кубрякова Е. С. Парадигма научного знания в лингвистике и ее современный статус // Изв. РАН. Серия лит-ры и языка. – 1994. – №2. – 257 с.
4. Мизецкая В. Я. Композиционно-речевая организация драматургического текста (на материале англоязычных пьес XVI-XX в.в.). Автореф. дис. ... докт. филол. наук: 10.02.04 / КГУ им. Т.Шевченко. – К., 1992. – 29 с.
5. Политический дискурс и его стратегии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://otherreferats.allbest.ru/languages/00068448_0.html
6. Юшковець І. А. Комунікативні стратегії і тактики в політичному дискурсі канцлерів ФРН (на матеріалі урядових заяв і політичних виступів): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец.: 10.02.04 / І.А. Юшковець; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2008. – 20 с.

